

(ارتقا) نك استانبول و طشره ایچون
بر سنه لك آتونه سی ۳۲ غروشدور .

نمائنی بالجله ارباب قله آجیقدر . هر الی
قلم طوتان یازهبیلیر .

اداره خانه سی باب عالی جاده سنده ۴۰

نومرولی « معالومات » مطبعه سیدر .

JOURNAL ILLUSTRE
IRTIKA

ارتقا

ادبیات ، فنون عسکریه ، بحریه ، تاریخ ،
تجارت ، زراعت ، صنایع ، معارف ، امور
نافعه و اکنجه لی فقراتدن باحث مصور
اجریده در .

میرنوع خصوصات ایچون غزته نك مدیری
سعادتلو طاهر بك افندی خضر تلیینه مراجعت
اولنور .

BUREAUX :
Imprimerie Tahir Bey
40, rue de la Sublime-Porte,
STAMBOUL

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

جمعہ کونلری نشر اولنور فنی و ادبی مصور عثمانلی غزته سیدر .

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

سیاح : محمد ضیا

[١٤٠ نجی نسخہ مزین مابعد]

حق روایتہ نظر، ممالک عثمانیہ، ایک دفعہ اولوق اوزرہ یاہلان بوترازو ایش .
صوبہ بوصورتہ برقوہ ترفیہ ورمک اصولی دخی مصردہ کی عربلردن انشدہ کہ ، بونل
بواسولی ، تاریخی تعیین ایدیلہ بین زمانلردن بری تطبیق ایدرلر مش .
برمکتوب صورتی

ازینقند :

میر غیرتقدم

بروسه نك احوال حاضرہ وندیمہ سی حقندہ ، برسندہ نیری تخریرنہ صرف قدیمہ ہمت بیورقلری
» سیاحتنامہ ۲ مرکز ولایت حقندہ حقیقہ موجب استفادہ معلوماتی جامع اولوب بوبادہ کی غیرتقدیر وفدا کاری
مستلزم منونیت وجدر تقدیر ایسہدہ ، قرون قدیمہ دہ بیوک اہمیت تاریخیہ حی حائر بولنان ازینقہ دائرہ ،
حرف واحد درج ایدلہ سنہ کوزل بردلر راضی اولدیلرندن مشغولیت متتابعہ ادیانہ لری ارسندہ
بوجہ دخی امالہ نیکادہ دقت و ہمت بیورملری رجا ی مخصوصیلہ ، تقدیم ایدیلن فوطوغرافیک اشعار
واحترامات فاٹمہ فقیرانہ مک حسن تلقی بیورلسی نیازی خاتمہ مقالہ اتخاذ ایلرہم باقی بحبت .
امضا

علی سری

بالاہ عنایہ درج ایدیلن مکتوب بزی ، برمدت اولسوک ازینقلہ اشتغالہ سببیت ویردی .
شوقدرکہ ، اورایہ قدر اختیار سیاحت مشکل اولہ جفندن ، بوشہرہ دائرہ الہہ ایتدیکم
معلوماتی دہ بورایہ ذیل ایدہ حکم . شولہ کہ :

بروقلر ، بی تیہ ، ابالتک کرسی ادارہ سی اولان (ازینق) Nicée بلدہ مشہورہ سی
وقتیہ عسکری نقطہ نظرندن حائر اہمیت رقبہ ایدی . چونکہ ازینق کولنک Acsanius
بولندینی وادی جسمیہ وسقاریا ورممرہ حوضہ لری بربرندن تقریق ایدن یکیدہ حاکم
اولق جہتلریہ تراکیدن ہجرت ایدن اقوام ایچون ہرجہتہ حسناتی جامع بر نقطہ ایدی .
چونکہ اہمیت نسبتندہ مدافہ سی قولای بر موقع ایدی . شوقدرکہ ، ازینق کولی
حوضہ سنک فوق العادہ منبت اولسیلہ برابر ہوانک وخامتی درحال نظر دقتہ جارمیش
ایدی . بناءعلیہ الیوم مشہود اولدینی کبی اوزمان دخی امراض مستولیہ اکسیک
اولیورایدی . [١]

بیزانس مورخلرندن (ایتن) ازینقک ، (بوتہی) Bottaci دینلن برقوم طرفندن
تأسیسی ایدیلہرک (Ancora ') آرخونہ سمیہ اولندینی خبر وبریورسہدہ ، (بی تیہ)
ایالتک مستقل اولدینی برزماندہ ازینق بلدہ سنک ذاتا مؤسس بولنش اولسنہ دائرہ الہہ
بر وثیقہ واردر ، حتی اوزمان بو بلدہ موجود بیلہ دلکش ؛ زیرا (استرابون) ازینقک
(فلیپ) لک اوغلی (انتیغونیا) طرفندن تأسیس و (انتیغونیا) توسیم ایدیلش اولدینی
سویلور .

شوالہدہ بدایت تأسیسی میلاددن (۳۱۵) سنہ اولنہ قدر چیقار .
انتیغونک وفاتندن صوکرہ ازینق (لیزیماق) لک الہہ یکمش ، اودہ زوجہ سی اولوب
(ایتیبار) لک قزی بولنانک اسمنہ اضافلہ (نیسہ) Niece تسمیہ ایشدر .
ازینق ایلہ ازیمید بلدہ لری ارسندہ دائما تقدم ورججان غیرتلی موجود اولغلہ بورقابت
حسیلہ ہر ایکی قصبہ بینندہ حس منافرت وخصومت اکسیک اولماش ایدی . استرابون
ازینق مرکز ایالت اولق اوزرہ کوسیتریورسہدہ ، اصل (مترہول) ازیمید قصبہ سی
اولش ایدی . (بی تیہ) حکمدارلری دائما ازینقہ اقامت ایدرلر ایدی .
ایمپراطورلر زماندہ ضرب ایدیلش مسکوکاتدہ ازینق بلدہ سی مترہول اولہرق
کوسیترلہ مش ، مع مافیہ قصبہ نك قبولی اوزرندہ کی کتابلہرہ نظرآ ، اما کن ومؤسسات
عمومیہ سندہ بوصفتی محافظہ ایش ایدیلنی اکلانمقدہر .
ازینق مرکز ایالت اولسی میلادک یوز یکرمنجی سنہ قدر یعنی برعصردن زیادہ برزمان
دوام ایشدر .

بعض مسائل مذہبیہ نك حل وفصلی ایچون (قونسیل) دینلن مجلس روحانی
strabonliv XII, p.565 . (1)

ایلک دفعہ اولہرق بوبلدہدہ طوبلائش اولدیلندن ایمپراطور (قسطنطنیہ) بومجلسہ رعایت
مخصوصہ اولق اوزرہ ازینق ازیمیدن نك ایلہ مستقل قلمش ایسہدہ ، بوحوالیدہ کی خرسیتانلر
حقندہ تعبدانہ بولنان ایمپراطور (والنس) بوامتہ سازی لغوایہ تکرار ازیمید تابع ایش
ایدی . ایشتہ اووقت کرسی ادارہ سوزی دہ اما کن ومؤسسات عمومیہ دن نك وحک
ایدلشدہر .

ازینقہدہ وقوعبولان حرکات ارضیہ نك جوق اثارنی تخریب ایش اولدیلندن ایمپراطور
(آدرین) ، میلادک (۱۳۰) سنہ سنہ طوغری قلمہ ودیوارلری تکرار انشا ایدیلکی کی
الیوم اثار باقیہ سی مشہود اولان شمال وشرق جہتلرندہ کی بیاض مرمردن معمول قبولی
دخی احداث ایلش ایدی .

ایمپراطور (والہرین) زماندہ (۲۵۹) سیت اقوامی بوحوالیہ اقبین ایدرک ازینق
یغما وغارت وهرطرفہ ایشار خوف ودہشت ایلدکن صوکرہ ، قیوطاغی شہ جزیرہ سی
دخی پامال خیول خسار ایتک ایستہ شلرسہدہ ، اوٹنادہ کترلہ باغان یغمرلردن ناشی
میخالیج جانی فیضان ایدرک یکید ویرمدیکندن بوفکرلردن صرف نظرلہ ازیمید وازینق
بلدہ لری آتہ ورمک صورتہ تسکین وتعدیل وحشت وخصومت ایشلر ایدی . انجق ،
سالف الذکر اقوام وحشیہ بورلردہ اوزون مدت طومدقلرندن ، بونلر جکیولر جکیلمز
ارباب غیرت دامن درمین ہمت اولہرق تخریب ایدیلن مہانی وسائرہ تکرار یاہلمغہ باشلائش
وقط امرانشالرنہ استعجال ایدلرکندن وپر ترتیب انتظامکاری دخی کوزہ دلہرک
اسلافک مائر معرفتلی اولان وفن وصنعت سنکتراشی نقطہ نظرندن اثار مقبولہ دن بولنان
ستونلر ، دیرک باشلقاری ، وسائرہ کلیشی کوزل برشلدیلرکندن ، اسکی رونق ولطافت
معماریرلری زائل اولش ایدی .

الیوم سورک طاشلری ارسندہ حطیل طرزنہ یاترلش اولان اوطریف مرمرستونلر
او دور خرابینک اثار باقیہ سندندر .

اوتوزسنہ صکرہ ، ایکمنجی قلود ، یاغزہ قدر بایدار حقیقہ جالب حیرت اولان جنوب
وغرب جہتلرندہ کی قبولی انشا ایتدیرمشدرکہ ، دیرک باشلقارندہ کی کتابلہرہ اوقوندیفنہ
کوردہ ، دیوارلرک دخی مشارالہ طرفندن بایدیلش اولدینی اکلانلیور .

ایمپراطور والنس Valens نك هنگام حکومتندہ دخی دہشتلی برحرکت ارض
وقوعبولہرق تقدیر اما کن عمومیہ وارسہ جملہ سی دوجار خرابی اولش وقط بر مدت
صوکرہ انشارینہ ہمت ایدلشدہر . [١]

دہا صوکرہ لری ، ایمپراطور ژوستینن زماندہ ازینق کلیسا ، مناسرتکی مہانی عمومیہ
ایلہ ترین وارککلرلہ قادینلر ایچون ایری ایری دارالخیرالہ تحمیل قلمش ایدی . قدیمآ
موجود اولوب دوجار خرابی اولان قصر مزین احیا واعمار ایدیلکی کی شہرہ صوکیترمک
ایچون دخی یوز طغان کرلری طرزنہ صوبولری یاہلمش ایدی ، لقلکہ قوسی طریقہ
درون قصبہ کن صواغلب احتمالہ کوردہ ، مشارالہک براقتش اولدینی صوکرلی معرفتہ
اقتقدہر . X

بوصو ازینقک شرق جہتندہ ، ایکی ساعت مسافہدہ درہ کوئی نامیلہ یادایدیلن قریہ نك
اوست طرفندہ کی طاغدن نعمان ایدر . بوصونی اورادن کیرمک ایچون طاغک ایچندن
تونل حفزیہ مجبوریت حاصل اولشدہر . بوصو شہرہ کلنجنہ قدر برقاچ یردہ ، اسکیدن
قللہ متعدد حوضلردن دخی یکمکدہر . بوقدر مؤسساتدن بشقہ ، مشارالہ قابلیجہ
بنالری دخی بایدیرہرق ، خلغہ برقات دہا تسہلات اولق اوزرہ بورایہ ہرطرفدن منتظم
یوللر انشا ایتدیرمش ایدی . شرق ایمپراطورلرندن فیلسوف عنوانیلہ شہر اشعار ، (لئون)
ایلہ مخدومی (قسطنطنیہ پورفیر وزنت) قصبہ نك شمال شرق طرفلرنہ کوریلن مرمرقلہ
وسوری انشا وعربلرلہ ایدیلن محرابہ نك تاریخی اولان (۹۱۲) قیدی تخریر واملا
ایتدیرمشلر ایدی .

خواقین سلجوقیدن مرحوم (قلیچ ارسلان) ازینقک اسکی رونق وشعشہ سی اعادہ
مقصودیلہ برابرندہ کلن عسکرینک مملکتلرندہ کی اولاد وعیالی بورایہ نقل واسکان
ایتدیرمشدی . دورسلجوقیدہ ، ازینق صنایع نفیسہ جہ شایان قید وتدکار بردورہہ کیرمش
وعربلرک نظر فریب اولان نقوش وتزییناتی یواش یواش بورایہ سرایت ایتکدہ
بولنش ایدی .

(مابعدی وار)